

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Caput VII. Circa Sextum, & Nonum Decalogi præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPUT VI.

Circa Quintum Decalogi Præceptum.

§. I. De quibusdam speciebus Homicidij.

De unica actione seu ictu, quo quis simul plures occidit, diximus supra cap. 1. §. 9. ubi etiam actum esse unice voluntate, qua quis vult occidere simul plures. Egitur etiam cap. precedente de differentia Patricidij, & filicidij à simplici homicidio, &c.

Solum hic antequam ad ultiores progrediamur, advertere, si quis aliquem occidit, & postea discerpit cadaveris membra, extrahatve iecur, cor vel similia: committere malitiam specie diversam à malitia committens homicidij. Ita Delugo disp. 16. de poenit. sect. 12. §. 57. neque enim solum tunc separat animam à corpore, sed membrum à membro: quæ in hominum æstimatione videtur specialis turpitudine, proprio appellata nomine, Feritas: Multo magis si id in vivo attentetur.

Item de Homicidio, illud nunc superest explicandum: An locus sacer, ubi forte sit homicidium, debeat explicari, tanquam inducens distictam specie malitiam?

3. Dico esse explicandum tum in homicidio, tum in percussione gravi cum effusione sanguinis. Ita Fag. lib. 4. præcept. Eccl. 2. cap. 4. num. 24. aliique passim. Ratio est quia tunc violatur Ecclesia, unde contrahitur malitia specialis.

4. Dubitatur de percussione gravi, sine effusione sanguinis: Vt si quis acriter verberaret suum inimicum in Ecclesia, nec vulnus faceret, contraheretne prædicti facinorosi malitiam in confessione explicandam? Et non contrahere probabiliter existimo cum Delugo de poenit. disp. 16. sect. 10. n. 408. contra prædictum Fagund. tenentem, quia Ecclesia prohibito solum meminit de homicidio, & de percussione cum effusione sanguinis: ergo ad percussione, sine sanguinis effusione, extendenda non est.

Quid autem hic intelligitur nomine loci sacri dicimus cap. 7. §. 5. num. 40.

§. II. De occasione in causis.

1. Vulneravit quis v. g. vel venenum, consiliumve dedit tendens ad mortem alicuius; satis ne est in Confessione causam mortis dumtaxat proponere, hoc est vulnus, venenum, consilium; an insuper erit necesse addere ipsum effectum sequutum, id est mortem ex illis causis derivatam?

2. Profecto certatur utrinque probabiliter: sed verò probabilissimum est non esse in rigore obligationem effectum secutum consistendi. Ita Vasquez, Granadus, & alique quos citat & sequitur Bonacina de peccatis disp. 2. §. 4. p. 4. num. 7. & 10. Sanchez in selectis disp. 20. n. 1. Ratio est quia ille effectus, qui consequitur, non est peccatum unde evenire subinde potest, ut quando potest mors ex veneno v. g. propinato, inveniat iustus per corruptionem ille, qui venenum dedit. Cum igitur tenemur confiteri sola peccata (quæ tantum sunt illa quæ S. Augustinus comprehendit sub iis verbis, *Falsum, Dolum, Concupitum contra legem æternam*) non autem tenemur fateri effectus ab iis consecutos; effectum illam mortis fateri minime tenebimur. Satis erit igitur dicere: *Vulneravi lethaliter propinavi lethale venenum, Consilium dedi efficax de morte*, &c.

3. Idem dic (ut semel hic obiter id non prætermittam) in sexto præcepto de comedente v. g. calida ut

æquatur pollutio nocturna, & in similibus casibus, in quibus apponitur causa, ut aliquis effectus tandem eveniat, &c. Ita idem.

8. Dixi (in rigore) nam rectè advertunt nonnulli cum Vasquez part. 2. tom. 2. disp. 94. cap. 3. regulariter expedire explicare ejusmodi effectus consequutos, cum ita melius malitia actus præcedentis explicetur, meliusque intelligatur peccatoris status, & insuper an aliquam contraxerit obligationem restituendi, vel in censuram casumve aliquem reservatum incidit.

§. III. De Malis alicui volitis.

1. Certum est quando vis, seu desideras inferre malum proximo, debere te palam Sacerdoti facere, ecquodnam genus (non verò individuationem) mali inferre concupiveris, an scilicet mortem, an infamiam, an rei familiaris detrimentum. Ratio est, quia sicut ipsa obiecta volita sunt specie diversa diversumque ius in proximo pariunt, ita ipsi actus voluntatis desiderantis illa inferre, cum diversa iura violent, diversam, specie ultima malitiam contrahant necesse est.

10. Dixi (non verò individuationem) quia non est necesse dicere v. g. *Volui furari pecuniam, equum, vestem*, &c. Ratio est; quia hæc individualitas non affert novum ordinem ad rectam rationem, &c.

11. Difficultas igitur solū remanet quando odium sistit in mero desiderio, sine voluntate inferendi tale malum, v. g. quando ex odio desiderat quis ut suus proximus occidatur, vel paupertate afficiatur, vel infamia, an sufficiat sic proponere: *Desideravi proximo malum grave*, Respondeo sufficere. Ratio est, quia illa omnia, quando sistunt in ea voluntate, inefficaci, sunt contra charitatem, veluti in genere, quæ non debemus velle malum proximo; non verò læditur, nec lædi desideratur ius particulare.

12. Idem propter eandem rationem sentiendum de gaudio: si quis enim v. g. gauderet de morte, de inopia, de dedecore sui adversarii, satis esset si diceret, esse se toties de gravi proximi malo delectatum.

Petes, si quis delectetur de malo proximi, v. g. de ejus gravi infamia, & deinde eidem displiceat bonum grave ejusdem, v. g. honor, fama bona, &c. duone peccata specie diversa committit, utraque specialiter palam facienda Confessario: an satis erit dicere, *bis per malam voluntatem circa bona vel mala ejusdem proximi. Charitatem læsi*.

Respondeo, credo satis esse, quia illa duo non afferunt speciem moraliter diversam cum æquè peccetur contra eandem Charitatis virtutem, & quia vnum ex his imbibitur in alio: dum enim gaudeo de malo, nolo illi bonum, seu displicet mihi illius bonum; & dum displicet mihi de illius bono, utique placet contrarium, &c.

CAPUT VII.

Circa Sextum, & Nonum Decalogi præceptum.

§. I. Delectatione turpi solum interna, seu, ut dicitur, morosa.

1. In hoc differt desiderium & consensus in copulam v. g. illicitam (idem dicendum in aliis materiis) à delectatione ipsa quam quis habet de eadem copula, desiderium est actus ex se efficax, & consummatur, seu consummari intenditur in ipso opere externo fornicationis: delectatio verò est actus ex se inefficax & consummatur interior: non enim transit ad volendum exequi id, de quo quis delectatur: nam propterea dicitur etiam delectatio morosa: quia peccans, dum moratur in ipsa delectatione, nec ad opus consummandum procedere intendit, in eadem veluti conquiescit. Cum autem certum

certum sit in desiderio & consensu, immo & in gaudio de re illicita jam habita debere coram Confessorio aperiri conditionem personae desideratae, hoc modo: *Desideravi monialem, nuptiam, &c. in homicidio, desideravi occidere Patrem, vel fratrem, &c. seu gavisus sum commississe peccatum cum moniali, vel nepia, &c. gavisus sum occidere Patrem, Fratrem, &c. quia tales voluntatis actus supponuntur esse contra diversas virtutes, unde & sine dubio sumunt suam specificationem à talibus obiectis specie morali diversis: cum inquam, certum id omnino sit; celebris controuertitur quaestio de delectatione morosa: An scilicet si quis solum delectetur (sed non desideret) de copula quam cogitat, cum nupta v.g. vel cum moniali debeat id explicare: An potius sufficiat dicere, *Toties venerè de copula illicita delectatus sum* *illam cogitando?**

2. Et ut pro nostra consuetudine scholasticas quaestiones praetermittamus: Dico probabilem esse sententiam docentem sufficere, sine obligatione declarandi personas, circa quas ejusmodi morosa delectatio versata est. Ita Vasquez p. 2. disp. 111. & 112. Castrop. tom. 1. tract. 52. disp. 2 p. 10. § 4. alique non paucis. Ratio est quia delectationes ejusmodi non variantur specie ex varietate conditionum illarum personarum. Non variantur autem, quia satis superque & adequatè sumunt, contrahuntque suam omnes turpitudinem ex oppositione cum virtute Temperantiae quae nunc sola violatur: neque enim ille animus sit siliens in sola ea voluptate procedit ad violandum, seu ad desiderium violandi. Ius speciale conjugatae, solutae, &c. ergo satis explicatur per solam oppositionem ad virtutem Castitatis.

3. Non sic si quis delectatur de concubitu conjugatae formaliter ut conjugata est, seu ut nupta est, seu ut sacra est, (id quod certè ratilimum erit) tunc enim esset necesse id explicare, ut ex se patet: nam propterea si quis se morose delectaret de concubitu sodomitico, non satis esset si diceret: *Delectatus sum de copula illicita*, sed debet hanc specialitatem explicare, quia tunc formaliter delectatio versatur in talem copulam, ut diversam à naturali congressu.

4. Quod diximus de delectatione morosa, videtur etiam, secundum hanc sententiam, dicendum de aspectibus, quando quis respicit mulieres affectu venero, sine progressu ad eas concupiscendas: quia tunc videtur similiter, interius delectatio tota consummari: At si eandem venero mortali affectu tangeres, quia exterius actio consummatur, esset personae conditio declaranda.

An verò sicut certum est, quod qui vovit Castitatem si morose delectetur de obiecto turpi, v.g. de Fornicatione, debet explicare suum votum, quia sic adversus Castitatem, & adversus Religionem delinquit: ita conjugatus si similiter morose delectetur, obstringatur in Confessione explicare se esse conjugatum? Affermat Vasq. 2. p. tom. 1. disp. 111. cap. 2. num. 10. quia fides Matrimonij obligat non solum corpus, sed etiam mentem in aliud obiectum turpe non collocare: negat Hurtadus de subiectione pecc. disp. 4. diff. 10. his verbis: *Docet Vasquez conjugatum, qui venerè delectatur de Fornicatione cum non sua, non tantum peccare peccato luxuria, contra Castitatem, sed etiam peccato Adulterij contra fidem Matrimonij: id tamen difficile est, & nullo fundamento probatum, quia difficile est & absque sufficienti fundamento, in Matrimonio, praestari fidem coniugi non collocandi mentem in aliena.* Haec Hurtadus, sane probabiliter.

Cum quo sentiunt alij, & notat non nemo, tr. 4. q. ne al. 6. n. 2. idem esse in tactibus ex se honestis, verbi gratia, osculo more patrio, sed inhonesto tantum ex malo affectu.

De locutione turpi sistente in sola locutionis delectatione, dicam mox §. sequenti.

De unico actu desiderij versantis circa multa obiecta, dixi cap. 1. §. 8. & 9.

§. II. De locutione turpium: ubi remissive de ejusmodi tactibus impudicis.

5. **T**ria hic incidunt expendenda. Primò, an turpia cum peccato mortali collocus, beat explicare materiam confabulationis, nempe, monem misceisse de adultério, stupro, sodomia, &c. cum alio numero personarum, coram quibus sunt colloquia. Tertiò an condiciones earundem personarum, utrum scilicet sint Sacerdotes, nupti? &c. duobus postremis satis disputavimus supra cap. 1. de scandalo. Superest ergo hic agere duntaxat de peccato concupiscae; certum est materiam, seu obiectum omnino declarandum, ut ex praecedente. §. constituit. At hic propria difficultas est: An si loquaris de dictis solum delatando te in his loquutionibus sine desiderio, idem dicendum sit?

7. Respondeo, si solum de ipsa narratione delecteris, probabile est satis tibi esse dicere, *Tu loquutus sum delatando me de ipsa turpium narratione*. Sed quid si delecteris de ipsis rebus, seu obiectis praeteritis per locutionem, sine desiderio tamen? Atum est? Respondeo esse item probabile, non tamen scario explicanda ipsa obiecta, an scilicet fuerint adulteria, stupra, sacrilegia, &c. nisi forte delecteris de tales sunt. Ratio est eruenda ex dictis §. praecedente, enim ferè eadem.

Quatenus locutio est scandalum sociis colloquutionibus, dicam infra §. 4. n. 3.

De osculis & tactibus impudicis, satis sint quae inuimus cap. 1. §. 10. num. 72. & §. praeced. num. 4. & dicemus §. 5. num. 37. & 38. & §. 56. num. 45. & §. num. 57.

§. III. De iactantia & Confilio.

8. **H**ic de his differendum putavimus, quia frequentissima sunt ejusmodi peccata in materia confessionis, sunt nihilominus ad alias materias extendenda. Quærimus ergo primò, an qui se iactat, seu iactat taliter de peccato: (nam si se iactet gloriens de debetitate, fortitudine, vel simili, quae sunt in actione peccaminosa, sine periculo peccaminosa complacendi, &c. scandali; non est mortale ex Sanchez lib. 1. in D. n. 12.) qui, inquam, se de peccato v. g. contra castitatem iactat, debetne in medium Confessionis afferre peciem peccati luxuriae, Adulterium videlicet, stuprum, &c. erilegitum, de quo se iactavit? ita etiam, si se iactat homicidio, furto, blasphemia, obligabitur, an hoc diu fuerit Sacerdotis an furtum fuerit rei iactare, declarare?

9. Suppono autem semper solum adesse peccatum iactantiae, non verò intermisceri desiderium, vel gaudium, vel delectationem: si enim hæc accedant, locutio erit doctrina allata supra §. 1.

10. Dico non solum praedictas species non necesse erit esse declarandas, sed probabile esse cum Castrop. tom. 1. tract. 2. disp. 2 p. 21. n. 6. sufficere, si dicas, *peccavi luxuriam, vel de peccato mortali: seu de obiecto mortali peccati minoso*. Ratio est quia tota malitia quanta est iactantiae consistit in eo, quod offensa Dei eligatur ut finis ad captandam gloriam apud homines, quae magis est Dei irreverentia, id quod æquè in omnibus mortibus invenitur: vel si quid aggravat peccatum, non videtur ejusmodi malitiam in aliam speciem transmutari.

11. Adverte hic tria. Primò si te iactes coram matris, tuum Patrem v. g. te fuisse verberatum, vel te copulam habuisse cum femina bonae famae, quod te eidem tuo, & illi feminae esset notabile dedecus: de hoc id explicare, non ratione meræ iactantiae, sed quia tali iactantia intermiscetur tui Patris, vel illius famae infamatio. Ad eundem modum in similibus.

12. Secundum siue peccata, de quibus perperam gloriamur, commiseris, siue non commiseris, non est explinandum, ex Sanchez lib. 1. in Decal. c. 3. n. 3. quia æquale est utrobique offensam Dei pro medio gloriae.

13. Tertiò quid dicendum, si non te ipsum, sed alium de peccato laudes: Respondeo. Si id fiat in ejus sententia nec est intermixtum aliquod peccatum, ut patet num. 1. dixi, nec adest complacentia, nec adstant scandalum, qui fortè illa laude ad peccandum excitaretur, &c. probabile est non esse novam speciem peccati in Confessione declarandam: idque propter patet rationis dicta num. 10. At si id in præsentia ejus peccavit, eveniat; declarari in Confessione oportet peccatum peccati; de quo laus præcessit: Ratio est quia ne illum excitas ad complacendum, & gaudendum de peccato facinore, immo etiam fortasse ad iterum ejusmodi peccatum committendum.

14. Sed jam quærimus de Consilio. Dico, idem de hoc sentiendum esse: si enim das alicui consilium de aliquo peccato; debes explicare ejusdem speciem. Ratio est quia tunc non solum peccas contra charitatem promittenti cui consilium de ruina spiritali præbes, sed etiam contra virtutem, cui tale peccatum opponitur: singulæ enim virtutes nos obligant, tum ne contra illas agamus, tum ne directe procuremus quod alijs illas violat, ut patet c. 1. §. 17. de scandalo. Nam propterea si Petrus consilium dedisti de furto, Petrus non restituente, tu restitueretis. Sic idem Sanchez ibid. n. 9.

§. IV. De prima luxurie specie, id est de simplici fornicatione.

15. Percurramus universas luxuriæ species, ut quid in singulis explicandum necessariò sit cognoscamus, initium sumentes à simplici fornicatione, quæ est prima luxuriæ species. Hanc tamen multa aggimus, quia hic frequentiora: nam ceterum non raro in alijs luxuriæ speciebus, quas mox subiiciemus, eadem eveniunt.

16. Qui committit per illicitam copulam, fornicationem, non satis explicat dicendo se peccasse contra Castitatem, sed addere oportet: se copulam habuisse. Ita Delugo disp. 16. de pecc. sect. 5. n. 238. quia secus non explicaretur malitia propria copulæ fornicatiæ, quæ est distincta à malitia quacunque contra Castitatem.

17. Qui committit tria v. g. peccata cum tribus fornicariis ejusdem rationis, non tenetur declarare fuisse tres fornicarios, cum satis sit dicere, ter fornicatus sum. Sic Bonacina de Sacramentis disp. 5. q. 5. p. 2. sect. 2. §. 3. diff. 3. p. 3. n. 14. Ratio est, quia eadem est malitia siue cum tribus, siue ter cum eadem, nisi fortè aliquando id adterrogat Confessarius, ut occasio proxima tollatur, quæ ex illa frequentia cum eadem timeri potest: de qua re dixi supra c. 1. §. 1. num. 5. & 6.

18. Peccatum cum filia Confessoris nec ex se est fornicationem, nec incestus, sed simplex fornicatio. Sic Filiuc. tom. 1. tract. 30. cap. 5. num. 105. alii que. Quare qui ad committit satis est fateri, se fornicatum esse. Præcindimus autem à sollicitatione Confessionis. Nam sollicitatio ejusmodi est specialiter contentenda, cum sit contra reverentiam Sacramento debitam. Præcindimus item quando, esse Confessarium, assumere ut medium ad peccandum, vel quid simile; tunc enim adesset nova malitia vel contra reverentiam Sacramenti, vel contra similes virtutes.

19. Virgo siue vir, ex Filiuc. tom. 1. tract. 30. cap. 3. num. 71. siue puella ex Sanchez de Marim. lib. 7. disp. 3. num. 5. Coninch. de Sacram. disp. 7. dub. 4. num. 29. qui prima vice, voluntariè frangit virginitatem, non peccat peccato diverso à simplici fornicatione, secundum opinionem aliquorum: quare sufficit fateri fornicationem, nec obligatur virginitatem manifestare. Idem dic, si se polluat, si motose delectetur, si vir desideret virginem siue voluntate vim inferendi: in his enim non additur ex qualitate adiecta virginitatis, nova species malitiæ.

20. Fidelis peccans cum infideli, quantum est ex hoc capite, non peccat, nisi simplici fornicatione, ex opinione probabili, Azor p. 3. lib. 3. quest. 29. quest. 3. licet etiam esse contra Religionem, id est contra reverentiam Sacramenti Baptismi, non negem esse probabile cum Sanchez lib. 7. de Marim. d. 5. num. 12. Delugo disp. 16. de pecc. sect. 6. n. 736.

21. Confirmo priorem probabilitatem: quia principalis ratio cur dicendum foret hoc esse peccatum speciale, est, quia Ecclesia dum prohibet coniugium fidelis cum infideli, prohiberet etiam quaecumque conjunctionem, cum sit idem motivum, id est, ut pro reverentia nostræ Religionis, vitetur illa conjunctio, quæ est damnofa tum ipsi fideli, tum proli educandæ. Quæ est ratio Sanchez ibid. allata, & approbata à Delugo ibid. Sed hæc ratio non multum urgere videtur: ergo, &c. Minor probatur: nam primò ubi unum prohibetur, non intelligitur prohibitum & aliud, quantumvis simile, ut est notum in iure, multo plus quia secundò intervenit non parva disparitas, nam in Matrimonio est longe maior conjunctio, quam in copula fornicativa. Tertiò quia etiam sic intelligeretur specialiter prohibita civile commercium, collocutio, familiaritas, immò & servitium infidelium, ex quibus oriri maius periculum sanè potest. Fateor esse peccatum, quando quis cum iis infidelibus (existente everfionis periculo, vel scandalo) familiariter degit: sed hoc non est illud, de quo agimus, sed quid commune ad omnes actiones periculo peccandi expositar. Quartò cum totam hanc malitiam specialem ducant ad versarij à prohibitione Ecclesiæ prohibentis Matrimonium fidelis cum infideli: sequitur saltem regulariter, non esse novum formaliter peccatum: quia communiter talis prohibitio inculpabiliter nescitur, immo probabiliter, ut patet ex dictis, iudicatur non adesse. Derique poenæ gravissimæ legibus contra hoc peccatum constitutæ, ostendunt quidem gravitatem, sed non diversitatem specificam: sicut poenæ constitutæ in homicidium qualificatum v. g. proditorium, non ostendunt differre specie à non qualificato. Sed hæc satis contra nostram brevitatæ sectandæ consuetudinem.

22. Quid de Sodomia cum infideli? Respondeo idem videri dicendum, nempe abunde esse si fatetur, quis commissam à se fuisse Sodomiam, si quidem, ut ex dictis constat, non apparet, unde necessariò derivetur specifica diversitas.

23. Quando quis, cum sit frigidus, vel Eunuchus cum alia peccat, debet fateri se esse talem. Ita Sanchez lib. 9. de Marim. d. 19. num. 6. Ratio est quia tunc, non solum adest malitia fornicationis, sed etiam malitia contra naturam: cum ad sit frustratio finis naturalis, id est, finis generationis, atque inutiliter tum suum, tum femininum semen à tali frigido provocetur.

24. Quando positive invitas alios, sollicitasque v. g. puellam, cum qua deinde peccas, aliqui sentiunt debere te esse sollicitum explicare te fuisse primum ad allicendum: Sic Io. Sanchez in selectis d. 1. num. 24. in fine, Delugo de poenit. disp. 16. sec. 4. n. 242. ex sententia Valquez. Sed est contra Thomam Sanchez in Dec. lib. 1. c. 6. num. 14. & contra Banacinam de Sacramentis disp. 5. q. 3. p. 1. §. 2. diff. num. 19. eadem enim malitia, licet non tam gravis, est quando, non invitans, cum illa peccas, adhuc enim particeps es ejus peccati. Idem diximus supra cap. 3. §. 1. num. 3. de confabulantibus in Missa. Idem quæ dic de turpi colloctione, & similibus, neque enim, propter eandem rationem te obligo ad explicandum an primus fueris. Quod si quis sollicitavit, sed vel deinde non processum est ad opus, vel certè, multo post; debet sapè Sacerdoti id subicere, utpote peccatum sollicitationis distinctum ab ipso opere pravo.

25. Quando quis in copula non servat debitum modum, sed vel à latere, vel sedendo, vel præpostere, vel vi succumbente, modò servetur vas naturale; nec sit periculum effundendi semen extra vas (id quod tamen raro esse solet, quia matrix saltem partem maiorem seminis

femini attrahit); non est circumstantia necessario confitenda: sic Sanchez de Matr. lib. 9. disp. 16. num. 3. quia id accidentale est copulae, & in conjugatis, vel est veniale, si ob voluptatem, vel peccatum nullum, si in necessitate.

26. Qui incipit, nec absolvit copulam, debet explicare: quia, licet, tunc sit fornicatio ex affectu, non tamen in re ipsa fornicatio, sed tactus impudicus. Sic Sanchez ibid. disp. 19. num. 3. Qui item eandem copulam incipit, & deinde resilit, semenque dispergit, debet id explicare: quia adest tunc copula, id est fornicatio, nis ex affectu, & non est ipsa semen dispergitur, ut ex se co-

27. Quando quis casualiter, vel alio quocunque peccato peccat, non est necesse explicare, se exposuisse periculo peccandi, ingrediendo domum v. g. puella & deinde peccasse. Sic Delugo disp. 16. de pan. selt. 12. num. 511. quando enim haec duo, id est, se exponere periculo peccandi, & peccare simul concurrunt, nec inter ipsa tanta mora intercedit, quanta necessaria est ad distinguendum unum numero peccatum ab alio, unum peccatum mortaliter sunt. Nec potest obici esse quidem unum numero, sed includere duas specie malitias, nec inquam, hoc potest obici, quia se exponere tali periculo peccandi, & eodem peccato peccare, ejusdem sunt speciei: quod si intercedit praedicta mora, non est mirum debere explicari, quia tunc sunt duo numero distincta peccata. Qui media ex se licita vel ex se illicita adhibet, ut fornicetur qua ratione fateri, debeat, diximus supra cap. 1. §. 10.

28. De eo, qui ex consuetudine inveterata fornicatur, diximus item supra cap. 3. §. 3. De recidivo dicemus lib. 3. §. 4. Eum, qui cum magna contentione peccat, cum magna voluptate, cum tanta continua duratione, quia solum addit circumstantiam aggravantem, explicare eas circumstantias non necessario debere diximus cap. 1. §. 18. de circumstantiis aggravantibus.

§. V. De Sacrilegio.

29. **P**ergimus ad sacrilegium, quod duplex in materia est (nam de homicidio & furto sacrilegium, in loco) alterum, quod contrahitur ex persona sacrilegium, ex loco sacro.

Quo ad primum, quod est, quando aliquis, qui Deo per votum Castitatis se consecravit, adhuc turpia quaecunque, v. g. molliem, fornicationem, &c. non veterit admittit, certum est, ut ex supradictis cap. 1. §. 2. praesertim num. 52. constat, non oportere explicare an sevel, an pluries Castitatem voverit, quia id non addit differentiam specialem.

30. Quaestio igitur superest, an qui violat votum solemne Castitatis id explicare teneatur, an sit satis sic fateri: *Violavi votum Castitatis*: quod est quaerere an votum simplex & solemne, quod quidem solemne habent tum professi, tum Sacerdotes, differant speciei, non differre specie, atque adeo solemnitate illam voti non esse necessario declarandam. Ita Suarez lib. 7. de Matrim. d. 27. n. 27. & lib. 5. in Decal. cap. 6. num. 14. Ratio est quia utrumque votum eandem Religionis virtutem aequale respicit.

Hinc Sacerdos non obligatur in peccatis contra Castitatem explicare Sacerdotium, sed satis est si dicat se voti reum Castitatem violasse. Sic Sanchez dicta disp. 27. num. 30. Fagund lib. 4. praecept. Eccl. 2. cap. 3. n. 5. Hinc Episcopus, & Generalis Ordinis Religiosi, ex hoc capite, (nam si adesset aliorum scandalum, iuxta supra dicta de scandalo apertendum esset) in fornicatione v. g. non obligatur manifestare se esse Episcopum, se esse Generalem, &c. satis erit si votum tantummodo manifestet. Sic Sanchez dicta disp. 27. n. 33. quidquid dicat Fagundez lib. dicto 4. cap. 5. num. 9. Hinc Religiosus non est obligatus explicare, se vel Religiosum esse professum, vel Sacerdotem, sed satis est si explicet votum. Hinc fec-

mina soluta v. g. peccans cum Sacerdote Subdiacono, vel professio, vel habente vota clericis laicis, &c. sufficit si dicat se cum eo copulatus erat, peccasse. Ratio horum est eadem, quae ro praecedent, dicta est.

32. Sed jam exoritur alia difficultas. An, qui votum Castitatis, est causa inducens alios ad peccandum, debeat suum tale votum explicare. Petrus Sacerdos vel Religiosus consilium dat, ut ait Paulum, & Antoniam nullo voto obstrictum congressum, debet ne Sacerdos ille, cum ductionem fatetur, explicare se esse Sacerdotem. Respondeo cum Sanchez lib. 5. in Dec. cap. 1. simili, non debere Ratio est quia votum non extendit, nisi ad obligandum vocentem: non sua persona, delectationes Veneras admittit, ne aliorum ad eandem inducat, propriam enim Castitatem promissit, non alienam.

33. Hic denique nota Novitium, qui novitiam vota emisit, non obligari patet se esse Novitiam forte peccet contra Castitatem: quia, donec novam speciem peccati non committit.

De peccato cum filia Confessoris an sit sacro explicandum Confessorio, dixi supra §. praecedenti.

34. **Q**uoad alterum genus in hac materia, quando in loco sacro, ejusmodi immunditiam, & pollutionem, quando notoria est, puta fornicationem, &c. non illatione indigere. Certum autem est, quod si copula illicita, & quamcumque illicitam semina effusa in loco sacro habitam, si sit notoria, superadditur ratio rationem sacrilegij in Confessione praeficienda.

35. Sed quid primo quando copula est occulta, respondeo. Licet communior, & probabilior sententia cum Suarez t. 1. de Relig. lib. 3. cap. 7. num. 4. Sanchez 9. de Matr. disp. 15. num. 11. Bonacina de Matr. pan. ultimo, n. 7. etiam tunc esse sacrilegium, tametsi facile etiam est cum Valquez tom. 1. p. 2. disp. 1. num. 6. Basil. Pont. de Matr. lib. 10. cap. 10. non esse, atque adeo in Confessione minime expiandum. Ratio est, quia in tantum est sacrilegium, si tantum polluitur Ecclesia: at non polluitur per copulam: ergo, &c. Quando autem fuit occulta, sed deinde post aliquot dies v. g. facta est, non polluitur quidem Ecclesia in foro externo, magis reconciliatione: at copula praecedens non fuit in foro interno sacrilega, nec ab illa, quia occulta, fuit violata. Idem universaliter docet Acanus Tamb. t. 1. re Abb. l. 15. §. 11. n. 8. his verbis. Ecclesia, & contra occulte polluta, quamdiu pollutio latet, non indiget reconciliatione: at quando incipit publicari, & manifestari violatio, tunc est necesse, ut Ecclesia reconcilietur. Ut Abbas, Navarr. alij.

36. Quid Secundum, si copula sit licita: id est, contrahitur? Respondeo: si adsit necessitas, non se sacrilegium de qua vide Sanchez lib. 9. de Matr. d. 15. n. 21.

37. Quid Tertiū de oculis, tactibus & locutionibus sine effusione seminis in Ecclesia publicis? Respondeo non esse ex hoc capite sacrilegium, magis specialiter in eorum Confessione Sacer locos expiandos. Sic ibid. Ratio est quia hoc sacrilegium contrahitur ex eo quod violatur Ecclesia, (quod quidem violatio per sacros Canones inducitur fuit) at per locutionem quomodocunque impudicos, quamvis cum pollutionis periculo (modo pollutio non laqueatur) non violatur Ecclesia: ergo, &c.

38. Notanter dixi (ex hoc capite) non enim contrahitur de Delugo disp. 16. selt. 10. num. 47. de hac vel similia exerceat in loco sacro, cum magis Ecclesia irreverentia, ut si meretricem publice ante impudicis quis tangeret, si in sacro templo comedias repraesentaret, &c. non est, inquam, magis ab hoc Sacrilegij scelus in sua propria specie committitur.

etiam seclusa omni humana prohibitione. Sic Bonac. *de primis Decalogi preceptis* quest. 6. num. 14. & explicat. Ratio est, quia est gravis irreverentia divini cultus, atque adeo ipsius summi Dei notabilis injuria.

Turpiter concupiscere mulierem dum quis recitat officium, non esse mortalem irreverentiam, unde nec necessario speciatim confessio adhibenda, judicat, contra Silvium, Diana p. 6. tr. 7. res. 36. quem lege, nam inde ex modo à me dictis poterit statuere quid si illam concupiscas dum Sacram facis? Quid dum consecras & consummas sacrificium. Quid dum fers sacram hostiam ad infimos? Quid dum ministras alteri eandem Eucharistiam, quid, dum quilibet actu communicat, vel immediate post, hoc est dum sacras species in se habet, & familiariter in his casibus in quibus advertebatur gravem & quidem peculiarem irreverentiam Summi Dei, erit mortale sacrilegium in propria specie, seu non item.

Potes quid intelligitur, ad hunc effectum, notari loci facti? Respondeo, quamvis ad effectum refutatus sacri nomen intelligatur, includaturque ex Sanchez libro 9. de Matrim. d. 15. numero 23. & 42. non solum Ecclesiam ipsam, Capellamque suas, sed etiam Sacramentum, Monasterium, &c. at ad effectum constituti sacrilegium tum in homicidio, tum in furto, tum hic, intelligitur ex Sanchez ibidem à dicto numero, vigesimo tertio, sola Ecclesia, & solum Coemeterium hoc est Ecclesia cum suis capellis consecrata, aut scilicet ab Episcopo benedicta, sacris officiis, aut sepulture fidelium deputata.

Denique, adverte duo. Primo ex Delugo *disp. 16. de pen. sect. 12. n. 523.* non addere novam sacrilegij speciem circumstantiam temporis sacri; sive igitur die festivo, sive die Veneris Sancti commissum fuerit peccatum, non est necesse eiusmodi temporis in Confessione meminisse. Nisi forte ex alio capite Deo eiusque cultui irreverentia aliqua notabilis irrogaretur: sic ibid. num. 524. ut si quis v. g. ludos publicos, vel comedias, & ludicra spectacula exhibere in die Veneris Sancti v. g. vellet, id esse contra Dei reverentiam, nemo dubitare debet.

Secundo ex Filliuc. *tom. secundo, tract. trigésimo, cap. primo, num. 129.* apud Dianam *parte 1. tract. septimo, resolutione decima octava*, nec ex se superadditur similis sacrilegij malitia, ex eo quod quis peccet gestando sacras Reliquias. Ratio est quia non videtur tam gravis irreverentia.

Quid si Sacerdos v. g. portans sacram Eucharistiam, vel Primò copulam carnalem habet, vel Secundo infamaret, seu furaretur, seu quid simile peccatum patrat? Respondeo in primo casu magnam irreverentiam agnosco, unde & grave speciale sacrilegium, contra Religionem commissum, atque adeo Sacerdoti subiciendum. In secundo tam gravem irreverentiam non video. Nec novum est non omnia peccata aequalem turpitudinem continere: nam propter eandem rationem, eam, qui valde impudica ante Altare exercetur, modò numero undecimo, à sacrilegio non liberamus: liberamus tamen cum Azor *tom. tertio, capite vigesimo septimo, questione decima quinta*, alia peccata non ita turpia committentem.

§. VI.

De adulterio.

Curum est coniugatum turpiter peccantem cum soluta, vel contra debere explicare se esse conjugatum: quia tunc adest nova species, nempe Adulterium. Sed quaestio est, An quando coniugatus cum conjugata (& idem quaeritur quando professus cum professa) peccat explicandus sit status utriusque, an satis

est dicere commissi adulterium, sacrilegium, &c.

45. Dico non esse satis, sed adulterium, vel sacrilegium ex parte utriusque esse perpetratum forte necessarium explicandum. Ratio est ex Delugo *disp. 16. de pen. sect. 5. num. 258.* quia tunc duo sunt commissa peccata, alterum quo quis peccat in sua persona, alterum quo cooperatur cum alia, ut illa in propria persona peccet.

45. Sodomia cum conjugate etiam sua, est adulterium: & denique bestialitas, Sodomia, & similia delicta uxori, etiam cum solutis, sunt adulteria, ut item mollietates, atque adeo explicanda: idem dic, de osculis & tactibus impudicis, &c. Ratio ex Sanchez l. 9. *Matr. d. 18. num. 4.* Azor. *tom. 3. lib. 3. cap. 23.* quia in his semper injuria fit coniugi.

De delectatione morosa coniugati, vide supra, cap. 7.

§. 1. num. 4. fine.

46. Superest hic, tanquam in suo loco, quaerere an qui sponsam habet de futuro, id explicare debeat, si contra Castitatem peccet? Respondeo probabilissimum esse non debere. Sic Basilii Pontius *de matr. l. 1. n. 8.* alique. Ratio est quia per sponsalia nondum traditur jus in corpus, quare non peccatur contra iustitiam. Et sicut qui vovit Religionem si fornicetur, non obligatur explicare tale votum, quando fornicationem facit, quia per promissionem Religionis nondum contrahit obligationem voti Castitatis; ita ille per promissionem Matrimonij, nondum contrahit obligationem iustitiae.

§. VII.

De Incestu.

47. Non est dubium Incestum esse speciem luxuriae explicandam in Confessione, quia consanguineis, vel affinibus, contra Castitatem sive per copulam, sive etiam per oscula, tactusve impudicos peccas, &c. nam propterea ita communiter definitur: *Est peccatum luxuria, quod committitur cum persona coniuncta.* Sed quaestio est an incestus cum consanguineis differat ab incestu cum affinibus: & rursus, an incestus cum alterutris ex praedictis in uno gradu usque ad quartum (nam in aliis à quarto est simplex fornicatio) differat specie ab incestu in alio: v. g. peccato cum matre, cum filia, cum sorore, cum nepote, cum consobrina, sive consanguineis, sive affinibus, differunt ne inter se specie, ita ut in Confessione talis gradus sit ex necessitate declarandus? an verò si quis, cum aliqua ex dictis peccavit, etiam si fuisset mater, satis se explicet dicendo *incestum commissi*? Quid de peccante cum conjunctis spiritualiter, id est baptismo, vel Confirmatione, & de coniunctis legaliter id est ex Adoptione?

Tribus dictis hæc, quæ satis confusa propter opinionum varietatem apud auctores sunt, breviter distinguere, ex meo instituto, expedientur.

48. Dico probabile esse nec consanguinitatem ab affinitate, ex S. Thom. 2. 2. q. 15. art. 9. Cæter. *ib. d. nec unum gradum ex his differre specie ab aliis.* S. Filliuc. *tom. 2. tract. 30. c. 5. n. 97.* dicens esse opinionem S. Thomæ Cæter. Soti, & fere Thomistarum: Gripius in *tr. de casibus reservat. c. 8. n. 5* Megala in 1. p. lib. 5. c. 12. num. 9. uterque apud Dianam p. 1. tract. 7. res. 31. Vnde licet sine dubio gravius sit contra unum gradum delinquere, v. g. contra primum cum matre, quam contra alium, v. g. cum consobrina; tamen quia non mutatur species, putò non esse ea speciatim ex necessitate patefacienda. Ratio est, quia in omnibus his una specie deformitas est (licet modo levior, modo gravior) nempe contra reverentiam debitam conjunctis. Quòd autem id oriatur interdum ex ipsa natura, ut in primo consanguinitatis gradu, & per alios etiam in secundo, interdum verò ex præcepto

cepto Ecclesiae, ut in ceteris, & maxime in gradibus affinitatis; nihil specie diversum ex hoc necessarium inferitur: nam præceptum superioris, cum aliquid præcipit, ponit materiam præceptam in ea specie virtutis, ratione cuius illud præcipit: nunc autem Ecclesia abstinere ab illis congressibus præcipit, propter eandem reverentiam coniunctis debitam. Quod deinde gradus ipsi non mutant speciem inde probatur, quia hi nihil aliud inferunt, nisi maiorem vel minorem coniunctionem: magis autem & minus non variant speciem, etiam in hac re nostra morali: nisi aliunde probetur esse contra particulare virtutem, vel particulariter contra diversum rectæ rationis dictamen. Id quod hic, quamvis multi probabiliter invenire satagant: nihilominus alij probabiliter item, non inveniri posse contendunt.

Dices. Afferimus hic num. 48. ex probabilissima plurius sententia turpem coniunctionem cum consanguineis non afferre diversitatem specificam necessario in Confessione explicandam aut diversam ab alia coniunctione strictioris consanguinei; quia licet gravius sit contra unum gradum v. g. contra primum cum matre, quam contra alium V. G. cum consobrina, delinquere tamen magis, & minus speciem incestus diversam non constituit. Ergo idem asserere debuimus supra lib. hoc 2. c. 5. §. 1. & 2. in injuriis illatis contra consanguineos vel affines, atque adeo dicendum fuit, injuriam illatam Patri vel Fratri non esse diversæ speciei ab injuriis contortis contra ceteros minus propinquos, quia pariter magis, & minus in debito, quod consanguinei contrahunt, non se conviciandi, non afferunt diversitatem specificam.

Respondet: Certè urget non improbabilius paritas. Unde probabiliter consequitur, tum in hac materia de incestu, tum in illa materia de injuria contra consanguineos, vel affines inflata, non esse necessario explicandam ejusmodi diversitatem, sed sufficere si dicatur: *Ego mihi coniunctos contumeliose offendi.*

49. Dico secundò, Incestum cum conjunctis coniunctione legali, id est coniunctione orta ex adoptione alicujus in filium (quæ est inter adoptantem & adoptatum: inter adoptatum, & filios legitimos adoptantis, qui in ejus sunt potestate: inter uxorem adoptari, & ipsum adoptatum: & denique inter uxorem adoptantis, & adoptatum.) Dico inquam hunc incestum non esse explicandum, ut distinctum ab aliis incestibus dictis in præced. & nec necessario explicandas diversitates illas dictas in proxima parentesi. Ratio prioris partis hujus dicti est ea, quam num. præced. diximus: quia nimirum Ecclesia propter idem motivum reverentiae coniunctis debita, prohibet ejusmodi congressus. Sic Delugo disp. 16. de penit. sect. 6. num. 328. Ratio posterioris est similiter eadem, quam ibidem diximus: quia diversitas gradus solum indicat magis & minus in eadem specie.

50. Dico Tertio, Incestum cum conjunctis coniunctione spirituali, id est orta ex Baptismo, & Confirmatione (quæ est inter baptizantem & baptizatum, inter patrimum vel matrimum cum ipso baptizato, inter parentes baptizati cum baptizante, & denique inter eosdem parentes baptizati, & patrimum, vel matrimum: quod idem est respectivè in Confirmatione.) Dico inquam cum Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 5. num. 9. incestum hunc esse explicandum ut distinctum ab utroque incestu carnali & legali, prædicto in num. 48. & 49. sed non esse necessarium explicare an ex Baptismo, an ex Confirmatione fuerit orta coniunctio: item nec esse necesse explicare an v. g. baptizans vel confirmans peccaverit cum baptizata, an cum matre ejusdem, &c. Ratio primæ partis huius dicti est, quia incestus spiritualis addit circumstantiam Sacramenti ratione cuius reducit ad genus quoddam sacrilegij. Ratio secundæ, & tertiæ partis est, quia semper in prædictis committitur peccatum cum eadem specie, deformitate, est graviore vel leviori: quia semper est contra eandem reve-

rentiam debitam personis, ex intuitu Sacramentalis nexis.

51. Huc commodè reducere possumus duo, quæ persunt explicanda. Primum circa incestum fornicationis publicæ honestatis. Secundum circa incestum fornicationis publicæ honestatis esse illud, quod oritur ex sponsalibus de futuro, valide tamen initis; nam his ita initur, ex Sanchez lib. 7. de Matrim. d. 68. & seq. sponsum dirimens Matrimonium inter sponsum & sanguineis sponse in primo gradu, & contra: id potest valde contrahi Matrimonium à sponso vel à sponse cum dictis consanguineis. Idem etiam impedimentum oritur ex Matrimonio rato non consummato, cum addito ex Sanchez ibid. ut sit dirimens etiam quartum gradum, & etiam si Matrimonium fuerit consummatum, ex quocumque capite, præterquam ex defectu consensus.

52. Jam si quis cognosceret sororem v. g. matrem, filiamve suæ sponse de futuro; rursus, si cognosceret sororem, aliamve consanguineam suæ sponse verba de presenti, sed nondum consummato Matrimonio; debet in Confessione explicari non solum peccatum, sed etiam ejus qualitatem, nempe incestum cum matre, cum sorore, cum consanguinea sponse, &c. Respondet cum Delugo disp. 16. de penit. sect. 6. n. 1; certum esse tale peccatum habere materiam incestus carnalis: quia est prohibita talis copula per Ecclesiam, ponentem in ea impedimentum dirimens propter reverentiam coniunctis debitam; quare etiam explicandus. Quoniam verò supra diximus non esse probabilis opinionem, in ceteris incestis necessario explicandos gradus: ita hic ubi incestus oritur ex Matrimonio, consequenter propter eandem debitam rationem, dicendum erit.

53. Quoad secundum, id ex quo ad Sodomitium addimus an si quis Sodomiticè cognosceret coniunctum: vel consanguineum, vel affinem, vel coniunctum coniunctione legali, vel spirituali, debeat explicare coniunctionem, ita ut non satis sit dicere se Sodomitium commisisse, sed necessario addendum, se Sodomitium cum conjuncto commisisse?

Respondet cum Filiiuc. tom. 2. tract. 30. cap. 5. non necessario sic addendum. Ratio quia est ob reverentiam naturalem propinquis debitam, ejusmodi peccatum contra malitiam Sodomie, habet & malitiam inordinatam. Quatenus enim per hunc incestum Sodomiticè impediatur Matrimonium; quia ut impediatur, debet seminat in vase naturali; neque per eundem tenetur poenæ contra incestum latæ, poenæ fulminatur contra incestum propriè dictum, id est contra copulam naturalem: tamen quia fit contra prædictam reverentiam, non potest propriam incestus malitiam participare.

54. Major difficultas est, utrum explicandi gradus v. g. sic: *Commisi incestum Sodomiticum cum fratre, vel matre, cum consobrina*: An satis sit dicere: *commisi incestum Sodomiticum*: Respondet in nostra sententia probabilis non esse necessario explicandos. Ratio est, quia omnes sunt ejusdem speciei, & solum secundum gradum & minus in eadem specie differunt: id quod, ut diximus num. 48. notat quidem maiorem minoremve gravitatem, sed nequaquam specie distinctam.

§. VIII. De Stupro.

Stuprum est concubitus viri cum virgine femina eadem repugnante: Quare, ea consentiente, ex probabiliissima sententia, est simplex fornicatio. Unde sequitur *suam virginitalis* non esse necesse in Confessione explicare, virgine consentiente: quem, illa repugnante explicare oportebit.

56. Pari ratione Sodomitica copula cum eadem consentiente est mera Sodomia; unde nec ibi *status virginitalis* est declarandus.

57. Cum se virgo polluit, vel delectatur, &c. non facit nisi peccatum mollitici, de quo diximus *supra* §. 4. nam, 19. nam propterea *suam virginitalis* explicare non obligabitur.

58. Ad expediendam Confessionem facit, scire obligationem, quam contrahit stuprator. Dico ergo. Cum virgo defloratur, ipsa consentiente, nihil nec ei nec parentibus debet deflorator. Ita Lessius lib. 1. 10. dub. 1. At si vi, vel fraude, vel promissione virginem quis defloravit, sane tenetur vel dotare, vel ducere, ac solvere quod promissit. Sic *ibidem*.

§. IX. De Raptu.

59. In duobus differt Raptus à stupro. Primum, quia Stuprum semper est cum virgine, ad Raptum est de quacunque muliere, immo etiam, puero qui sane Raptus est omnium turpissimus.

60. Secundò, stuprum solum dicit violentiam, vel ad summum fraudem: at Raptus, præter violentiam, addit abductionem. Ita Filliuc. *tom. 2. tract. 36. cap. 6.* est enim Raptus peccatum luxuriæ, quo persona aliqua abducitur cum violentia ad turpem actum cum ea exceptum. Ad idigitur malitiam contra iustitiam; atque adeo specialiter confitendum.

61. Abductio sponsæ de futuro; ut item sponsæ de presenti, id est coniugis per duos menses ante consummationem Matrimonij, ad quod consummandum prædictum tempus conceditur: abductio inquam, ejusmodi, sponsaram, si est ad finem ritè complendi Matrimonij; non est Raptus: quia, etiam repugnantibus Parentibus, non est ex Filliuc. *ibid.* abductio ad id, quod est prohibitum: sed si est ad illicitum finem, explenda scilicet libidinis; erit raptus, speciatim in Confessione manifestandus.

§. X. De Peccato contra naturam.

62. Quatuor sunt species, & quidem distinctæ, apertendæ ex Filliuc. *tract. 30. cap. 8. num. 142* quia habent turpitudinem, si non physicè diversam, quia omnes prodigunt semen sine spe generationis; certè, ex recta hominum æstimatione, diversam moraliter. Mollities, Sodomia perfecta, Sodomia imperfecta, Bestialitas ad quam reducitur congressus cum Dæmone. De singulis aliquid breviter delibamus.

Mollities.

Est pollutio voluntaria sine coniunctione corporum; seu, ut definit S. Thomas 2. 2. *quest. 52. artic. 11. & ibid.* Cæc. est peccatum contranaturam, per quod voluntaria pollutio procuratur, extra concubitum, causa explendæ delectationis venereæ. Si quis tamen dum se polluit consentiat, vel cogitet morosè in aliquam aliâ speciem, v.g. in adulterium, incestum, &c. contrahit eandem malitiam quam cogitat, adeoque confitendam. Ita Filliuc. *tract. 30. c. 8. n. 54.*

63. Inanimatum instrumentum, quo quis se polluat, non facit mutationem speciei, ut *supra*. c. 1. §. 10. de modo quo assumuntur ad peccandum, universaliter diximus. Dixi (inanimato) nam si animato, ut si manibus alterius, &c. fiat, iam nunc addo.

64. Si quis se pollueret inter brachia, coxendices,

os, &c. femina, vel viri, cum id regulariter procedat ex affectu personæ, seu concubitus cum illa, est sine dubio specialiter explicandum: quia non est mera pollutio, sed copula inchoata. Non tamen credo necessariò esse explicandas peculiare partes corporis (nisi sit affectus aliquis particularis, v.g. ad partes præposteras, ob Sodomiam, unde & explicandum) materialiter enim se habent, ex Filliuc. *ibid. n. 156.* & illa major delectatio, quæ in una ex partibus quæritur, non transcendit speciem malitiæ quæ est in alia.

65. Petes: quando quis habet inchoatam prædictam copulam, necessitate habet exprimere in Confessione se seminaisse extra, vel intra vas. Respondeo. Ita quia extra dispergitur semen: At intra vas naturale femina, non item. Quid in masculis, dicam mox à n. 77. & addam utilissimam praxim pro hac re.

66. Si quis se polluat manibus alterius viri, vel femina, vel suis alium quis polluat debet id explicare, propter cooperationem cum alterius peccato. Immo si tuis manibus polluas uxorem, vel Sacerdotem, &c. debes id explicare: quia cooperaris ad Adulterium, vel sacrilegium; juxta ea quæ dixi *cap. 1. §. 27. de scandalo. n. 100* At si te suis manibus alius polluat; parum refert, ex eodem Filliuc. *ibid.* pro tuo peccato contra Castitatem, quod ille fuerit vir, vel femina, vel Sacerdos: tunc enim (si aliud non addit) se habent illæ manus ut merum instrumentum, & solum adest cooperatio cum alterius se polluentis peccato; ut dictum est c. 1. §. 20. n. 69. De hoc vide vindicationem meam l. 1 in *Dec. c. 7. §. 1. à n. 5.* vel in calce operis.

De incipiente copulam, & resilientem, semineque dispergente, dixi §. 3. n. 26.

De Mollitie virginis, dixi §. 8. n. 57.

De Mollitie uxorati §. 7. n. 45.

De Mollitie sacrilega §. 5. n. 34.

De comedente calida, ut polluat in somno, dixi *cap. 6. §. 2. n. 7.*

De se sæpius polluyente an sit statim absolvendus, dicitur universim inferius, cum de Recidivo lib. 3. c. 3. §. 4.

Sodomia.

67. Sodomia, & quidem perfecta, est concubitus ad sexum non debitum, ut vir cum vito, femina cum femina: Ita S. Thom. 2. 2. q. 52. *artic. 11. & ibi* Cætan. nam concubitus viri cum femina in vase præpostero, est Sodomia imperfecta, de qua mox. Concubitus autem est copula carnalis consummata: naturalis, si sit in vase debito: innaturalis si sit in loco, seu vase non debito.

68. Sed hic est questio, quandonam mutua procuratio pollutionis inter mares, vel inter feminas debeat dici mollities, quando Sodomia?

Respondeo cum Cætan. *ibid.* quando ex affectu ad personam adest concubitus, si sit inter indebitum sexum, hoc est inter vitem & virum, feminam & feminam; tunc est Sodomia. Quando verò est mutua pollutio absque concubitu, sed solum ad explendam libidinem, est Mollities.

69. Hinc si duo Mares commisceant corpora, & moveantur ad procurandam pollutionem, vel quomodo cumque se tangant impudicè, ex affectu indebiti sexus, ita ut effusio seminis vel sit intra vas præpostetum, vel etiam extra; puto esse Sodomiam: Ita Pater Antonius Martilius Lector Casuum in Collegio Romano in *manuscriptis in Decal. tract. 11. cap. 8. §. 3.* Si sit intra vas, est certum: si vero sit extra, probatur: quia quamvis tunc non sit copula, tamen per illum concubitum est affectus venereus ad indebitum sexum, qui propriè constituit Sodomiam: nam cæterum sive semen effundatur intra, sive extra; semper aquè in loco non si o dispergitur locus etiam præpostetis videtur materialiter se habere in Sodomia; sed formaliter ejus essentia sumitur ex motivo, scilicet ex concubitu cum affectu ad indebitum sexum.

C 2 Confir

Confitimo, quia femina cum femina non alio modo commiscetur, nisi per dictum concubitus cum effusione feminis, & non intra vas praposterum. Inter illas enim non potest esse copula proprie; sed si ipsa femina commisceat corpora ex affectu solam se polluenti, id est explenda libidinis; est mollities: si ex affectu ad indebitum sexum; est Sodomia.

70. Scio Graphium cap. 90. n. 11. ex Navar. cap. 23. n. 249. sentire, ad copulam sodomiticam requiri effusionem feminis intra vas naturale. Sed mihi hæc sententia non placet. Primo quia, ut dicebam, sic inter feminam & feminam non esse Sodomiam. Secundum quia talis concubitus ex affectu indebiti sexus, cum effusione feminis extra vas, non est Mollities: quia hæc est pollutio ex affectu explenda libidinis, ut supra diximus: ergo est Sodomia.

71. Solum igitur sententia Graphij est vera, quoad poenas, & reservationem, si quando Sodomia est peccatum reservatum: poenæ enim, & reservatio, cum sint odiosa; restringuntur ad Sodomiam principalem, & maximè notam, & undequaque certam.

72. Ex his ergo collige, cum vir cum viro, vel femina cum femina peccant per dictum concubitus; satis esse in Confessione dicere se *exercuisse Sodomiam*: sine necessitate dicendi an semen intra, an extra vas emisserint. Quid dicendum quando vir praposterè feminam cognoscit, & semen extra vas dispergit, dicam *morè*, cum de Sodomia imperfecta.

73. Vnum denique hic adverte, in Sodomia non satis esse dicere, *Sodomiam commisi*; sed explicandum insuper, an, quis fuerit Agens, an Patiens. Ita Delugo disp. 16. sect. 4. n. 243. Ratio est, quia Agens committit pollutionem: quam patiens non eo ipso, quod patiens est, committit.

De Sodomia cum affine, vide §. 7. §. 4.

De Sodomia uxorati, vide §. 6. n. 45.

De Sodomia cum infideli vide §. 4. n. 22.

De Sodomia cum Virgine: vide §. 8. n. 56.

Sodomia imperfecta.

74. Sodomia imperfecta, quam alij vocant innaturalem concubendi modum, est peccatum contra naturam, per quod vir cum femina concubuit extra vas naturale. Est species distincta à Sodomia perfecta; adeoque speciatim in Confessione exprimenda: perfecta enim procedit ex affectu ad indebitum sexum: hæc verò procedit, non ex affectu ad indebitum sexum, sed licet ad debitum, tamen ad partem innaturalem.

76. Sed quid dicendum, si quis se polluat inter cæteras partes feminæ, coxendices, brachia, &c. Respondeo, de hac re dictum supra n. 64. Illud hic sive reple, sive adde. Si primò, sit concubitus ex affectu ad personam ipsam, sexumque femineum; est copula fornicaria sive adulterina, sive incestuosa juxta conditionem personæ, atque adeo est aperiendus. Si secundò, sit concubitus ex affectu ad praposteras partes, est Sodomia imperfecta, de qua agimus, ac similiter aperiendus. Si tertio denique, sit sine concubitu, sed merè ad explendam libidinem; est Mollities, ex se explicanda.

76. Si quis tamen fateatur absolute concubuisse cum femina; regulariter intelligitur fuisse ex affectu ad personam primo modo, non verò secundo, vel tertio, nisi aliud expresse fateatur. Ratio est quia intelligitur illud concubitus factum esse more ordinatio: mos autem ordinatus est, ut vir cum femina commisceantur ex affectu ad sexum femineum. Unde vides multum differre hunc concubitus viri cum femina, ab eo concubitu viri cum viro, vel femina cum femina: ille enim est Sodomiticus quia non potest esse ex affectu ad copulam naturalem: hic non est Sodomiticus; quia quando vir cum femina miscetur; semper regulariter est ad copulam naturalem.

77. Hic universaliter est ad copulam naturalem. Hæc velum diligenter pernotes. Hæc à nobis dicta esse

ad dandum veram harum rerum essentiam: Ceterum praxi Confessario expedit tot minutias nequaquam interrogare. Audi Filiucium, in *Instruct. brev. pro Confessario*, cap. 1. circa initium. Prudens, inquit, esse Confessario debet in exigendis causæ circumstantiis sexus præparatoris ad actum consummatum, modis minimis necessariis, ne se vel penitentem excitet ad aliquam rationem Audi Coninch, disp. 7. de Sacram. dub. 7. n. 1. Præstat aliquando Sacerdotem minus perfectè penitentem intelligere, quam vel illi vel sibi aliud datum creare, & esse nimium. Audi Angelum P. in *Instructionibus*, num. 1. Constituitur, inquit, mulier quæ sit nita extra vas debitum: non querat postea Confessarius in quo loco, vel quomodo & huiusmodi, sicut faciamus ad, qui equius sunt contaminatores quam Confessarius. Vide Fagund. præcep. Eccl. 2. lib. 4. cap. 2. num. 3. Hæc bonum in exam. Eccles. 2. lib. 4. cap. 12. quæst. 12. de go disputat. 16. de penitent. sect. 14. num. 595.

Besialitas.

78. Bestialitas est Concubitus cum re animata, ejusdem speciei cum homine. Huc reducitur concubitus cum Damone; quia adhuc ille non est ejusdem homine speciei, etiam si assumat formam hominis. Thom. 2. 2. q. 52. art. 1. In hoc crimine non est ratio explicanda genus animalis, sive sit equus, sive equa, sive ovis, sive gallina: semper est enim eadem specie moralis deformitas. Ita Filiuc. tract. 30. c. 1. Ac si sit concubitus cum Damone, debet id explicari sic idem *ibid.* num. 161. quia superaddit peccatum contra religionem, id est commercium cum Deo, quodque omnium nequissimo inimico.

Nota insuper exprimi in confessione oportet, si Daemon fuerit sub forma feminæ, vel viri, vel sub forma talis conjugati, vel talis monialis, profusa, &c. *ibid.* Ratio est, quia tunc, præter Bestialitatem, affertur ad talem.

CAPUT VIII.

Circa Septimum, & Decimum Decalogi præceptum.

§. I. De Furto communi, Rapina, & Damno.

1. **S**ecundo probabilem opinionem, docentem circumstantias in eadem specie aggravantes necessariè exprimendas: Dico cum Delugo disp. 16. de Furto in materia gravi commisi: at non dicere te furatum v. g. decem, cum factis furatis octo, vel quindecim: quia sic non explicates furum quod commisisti; sed aliud, quod non commisisti. Si te de præcisa quantitate interroget Confessarius, vel quo ad aliam obligationem; illam tenebis explicare: Sic *ibid.* num. 123. quia is habet lus ad interpellandum penitentem de omnibus, quæ ad suæ salutem maius conducere possunt ut diximus cap. 1. §. 1. n. 6. & de mus cap. 10. §. 2. num. 38.

2. Si quis publicum Magistratum gerens furtum v. g. Index, Gubernator, &c. debetne explicare de tali furtum quando furtum illud avertit Confessario? Respondeo cum Delugo disp. de penit. 16. sect. 4. 180. probabiliter non debere: quia munus, quo fungitur, cuius impedire tenetur furta in Civitate, non videtur re hac novam speciem superadere. Nam sic etiam Sacerdos v. g. aliquem percutiat; non obligatur explicare se, cum esset Sacerdos, hominem percutisse: hoc enim indecens magis sit à te, cum sis Sacerdos aliquem percuti, tamen nova species non non additur.

3. Rapina specie à furto differt: Ita idem